

List izhaja vsak petek

in velja s poštino vred in v Gorici domu poslan: za celo leto 3 gold., za pol leta 1 gold. 50 sold., za četrt leta 80 sold.— Za ude nar. - polit. društva „GORICA“ je cena določena, kakor za druge naročnike. Posamezni listi se prodajajo po 6 sold. v tiskarni.

GLAS

Naročnina in dopisi

naj se blagovoljno pošiljajo opravišča v nunskih ulicah v tiskarno Karol Mail-ling-ovo. Vse pošiljatve naj se frankujejo. Rokopisi se ne vračajo. Oznanila se sprejemajo. Plača se za navadno vrstico, če se naznanilo samo enkrat natise, 8 sold., če dvakrat, 12 sold., če trikrat, 15 soldov.

Dopis slavnega namestništva v Trstu.

„Denar je glavar“ pravi star pregovor, ki zlasti v sedanjih časih določno trdi svojo veljavo. Ker so velike osebe, — visoki krogi — bili zapeljani od „krivičnega Mamona“, bi radi tudi duhovščino po tej poti ob veljavo spravili. Če dalje bolj se zmanjšujočo „čedico“ bi radi od pastirja ločili in razkropili, na to meri menda, oni dopis slavnega c. k. namestništva tržaškega d. 13. aprila t. l. št. 3927/II, v katerem beremo, da škofovo plačilo ima biti 10.000 fl.; domkapitelna pa nič ne omeni, kakor da ga ne bilo; pri kollegiat kapitel (v tržaškej škofiji Koper, Piran,) ima à dignitär (prošt?) 1000 fl. in kanonici 600 fl. Mestni župniki (v Trstu?) po 1200 fl. zunaj mesta do dve milje (4 ure oddaljeni) 800 gl., bolj daljni pa 600 gl. Čudno je, kar dopis pristavi: „Unter dem Worte „Pfarrer“ sind alle selbstständigen Seelsorger ohne Unterschied der Bezeichnung begriffen“. Torej kakor protestantski „pastor“, in ni razločka med dekanom, župnikom, vikarjem, kaplanom, saj so vsi duhovni. (Buldog, hrt. pinč, šek, vsi so psi, naj si bo tudi drug od družega različen po velikosti in нравni lastnosti). Sploh je ta namestniški dopis tako nerazumljiv, da mi ga nobeden mojih bližnjih sosedov ni znal raztolmačiti. Vsled tega dopisa je menda sopet letos, kakor lani, naš c. k. okrajni glavar sežanski razposlal vsim duhovnom nalog za „general-spoved“ vsih dohodkov. Saj je letos sveto leto, in vernim kristjanom se priporočuje „nerejal-spoved“, kakor mi je rekel nek kmet, zato ne bo škodila niti duhovnom, samo ta razloček je, da verni vdobè popolnoma odpustke, a mi le po milosti in po mnogem pisarenji se udeležimo odpustka denarne kazni. Dva formulara (lista) smo dobili, da je do konca meseca napolnjene istemu glavarstvu odpošljemo. Posebno je zanimiv „obrazek“ za izkaz dohodkov, ktere ga je sam glavar napisal s temi vprašanji: 1. Koliko dobiva duhovnik v denarji? 2. Koliko mernikov pšenice? 3. Koliko ječmena? 4. Koliko rži? 5. Koliko ajde? Koliko koruze in sočiva je izpuščeno, 6. Koliko čebrov vina? 7. Koliko proste bire? 8. Koliko štole? 9. Koliko stipendij za sv. maše? 10. Koliko olja? Kaj ne po Krasu v sežanskem okraji je vse polno oljk, kakor po Ipavskeji dolini po besedah laškega tržaškega lista „Mente e Cuore“ ki pravi: „La valle di Vipacco è al riparo della Bora e tutta piena di olivi“ („Vipavska dolina je pred burjo dobro zavarovana ter vsa z oljkami posajena“). Kdo ne bo občudoval take silne geografske učenosti? Ako je v Ipavi oljka, toliko bolj mora biti na bolj južnem Krasu. 11. „Koliko sira?“

Kakšnega? ali kravjega? saj ovce so skoro vse občine zatrla po želji onih ljudi ki v svetem evangelju velikokrat omenjeno ovco in torej tudi jančike sovražijo ter bi jih hoteli povsod zatreti. 12. Koliko drv? 13. I. t. d. to če reči, vse kar koli dobivate, vse natanjko izpovejte. Kdor hoče eno stvar, posebno denašnji čas, edino pripoznano „materijo“ (tvarino) prav do dna poznati, jo mora razkrojiti na prvine. Po nauku materijalistov prvine obstoje iz „molekilov“, molekili se razkroje v „atome“ a ti sopet razpadejo v „monade“. Po istih pravilih bi moral tudi duhoven vse natanjko povedati razločiti: materija: bira, molekili: merniki, atomi: bokali, monade: kosi in koščeki. Kdo se ne bo zmisllil na izrek Kristov: „Gorje vam pismarji in farizeji, hinavci, ki desetino dajete od mete, aneža i kimlja, pa opuščate kar je v postavi bolj važno pravico, usmiljenje, vernost“ (Mat. XXIII, 23.).

Pod št. 13. je mesto vprašanja pisan i. t. d. torej nadaljujmo: 14. Koliko soli dobiš na leto? Kaj meniš da duhoven bo jedel pustobno reslano jed? Župnik na O. dobiva o sv. Štefanu po starodavnej navadi, ko ljudje prinesejo sol blagosloviti, pest soli od vsake solnice. 15. Koliko popra? Se smejaš? Pa glej v zgodbah tržašk. mesta berem: l. 1365 je izročil dekan tržaški Alberti cerkev sv. Kocijana v Gerljanu, Marinu Prosečkemu s pogodbo da ko zajemščino posestev prinese: o sv. Mihelu eno libro popra, o Vozmu kozliča, in o Velikem Šmarnu (15. avgusta) štiri butare lavrovega perja“. 16. Koliko pirhov o Veliki noči? Koliko piščet in kokoši? kajti znano je, da duhovniki jedó kokoševno, ako jo imajo, ter ako greš v Trst le pazi dobro po kakaj stranski ulici boš koj slišal: „guarda un mangia galline!“ („glej ga kokošejedca! tako včasih tržaški paglavci vpijo za duhovniki“). 17. Koliko klobas, jezikov, reberc (s kislim zeljem so kaj okusne) in sploh „koline“ dobivaš na leto? Počej, da bo kak prijatelj glavarjev znal, ako ima priti kedaj na klobase v gostje. 18. Rediš kakšno rogato ali kako ščetinasto žival? Povej kaj dobiš mleka, masla, koliko za telčika? ali, kakor vnet za kmetijstvo, si morda imel „migliče“, po čim si je prodal? In, skoro bi pozabil, za kmetijstvo silno važnega gnoja koliko pridelaš? 19. Gotovo rediš tudi svilne červiče, saj v duhovskem zapisniku berem: „N. membrum societatis agronomicae Goritiae“: to je da, kot družnik kmetijstva si tudi kaj „galete“ pridelal. Povej koliko? 20. Koliko dobiš za raztolmačenje nemških in italijanskih kmetu nerazumljivih uradnih dopisov? Nič ne taji, po pravici povedi. Ta dobiček ti bo kmalo po vodi splaval, ker v nekaj letih se bodo

otroci po šolah nemškega in italijanskega naučili, da te bodo prekosili, in te za tolmača nič več ne potrebovali. Kdaj so že prešli časi, da so duhovniki za tolmačenje plačilo dobivali pa vendar so ga, kakor berem v župniškem arhivu na O...: „Leta 1777 je tožil župnik kmete v T... ki mu za tolmačenje italijanskih uradnih dopisov niso hoteli več kakor njih predniki, odmeriti naj lepših hrastov za drva“. Hodi zdaj! za isti „dinst“, ki ga še več ko nekda opravljati moraš, ne dobiš ne lesenih ne medenih ne kostenih dohodkov. 21. Koliko dobiš za pisma, pogodbe, pobotnice i. t. d. ki je kmetom zapisuješ? I ta zaslužek bo kmalo „fuč!“, kajti učitelji te bodo spodrinili, ki so „altro che“ bolj iznajdeni kot bore kaplanček. Čuj kaj pravi „Glasilo“ nam nasprotne stranke: „Z vsakim dnevom raste naše število, z vsako šolo, ki jo dobi naš narod, zadobi naša stranka (liberalcev?) novo postajo“ (Soča št. 7.). 22. Koliko dobiš? za... dopise v časnike? Kaj ni morda časnikarstvo studenec dohodkov? Se vé da nam klerikalcem ne vrže dosti, kedaj le zaničljiv posmeh, ošabno preziranje, grdobno natolcevanje od nasprotne stranke, ki se ne sramuje zajemati v liberalcem vsih jezikov odprte predale dispositionsfonda (vide „Nation“).

Tako bi te vprašanja lahko nadaljevali „sine fine dicentes“ brez konca in brez kraja, kajti dohodki so po raznih duhovnijah jako različni, neki starodavni, mnogi so se že zatrli, a v poznejih časih kakor vse kaže, se bodo še bolj skrajšali. Ali nima postava nijednih stalnih določb? Saj menda velja tudi še danes Horacijev izrek: „Sunt certi denique fines“ (so neke stalne meje), po katerem bi se moralo ravnati pri določbah davkov. Duhovnom poslani „obrazek“ pravi, da se ima napraviti: „Das Einbekenntniss aller Bezüge ohne Unterschied (vse dohodke brez razločka ima spovedati). Na drugem formularu pa stojé še te pomenljive besede: „Da so gori postavljene podvedbe čez dohodke po moji najboljši vednosti in vesti storjene potrdim z letim na mesto prisege in pod zvestobo poštenega državljana z svojim podpisom“. (Slaba prestava). Ako ti je prisega najsve-tejše in najmočnejše potrdenje resnice, ne smeš čisto nič vtajiti, ker prisega ni otroška igrača, ali prazna formalnost kakor frama-sonom (vide Klun). Ako pa vestno in natanjčno vsakoršne dohodke, ktere koli dobivaš izpoveš, onda ti porekò en dan: Dosti dobiš od ljudi še čez svojo „kompetenco“ (postavno plačo), torej ti v prihodnje nič več ne damo dopolnitve plače iz c. k. kase. Ali spremenijo vse dohodke v naturi (biro, žito itd.) v denar ter nalože kmetom toliko večje davke, da jih ne

bi mogli zmagovati in uplačevati, potem ostanemo na cedilu, kakor sedaj učitelji, ki od početka leta ne dobivajo plače. Ravno tako bi znala liberalna vlada, ako bi duhovniki vse prihodke iz kase dobivali v denarji, po prusaškem izgledu koj plačo ustaviti onim duhovnikom, ki bi kljubovali krivičnim pa od vlade potrjenim postavam. Menda tje je meril predlog nemškutarskih poslancev v Ljubljani v 12. seji let. dež. zbora, pa je bil srečno odložen, ali vendar ne ovržen. Saj beremo v sv. evangeliju: „Imamo postavo, in po postavi mora umreti“ (Iv. 10. 7). Kaj misliš ti brate v tej za naš stan jako važnej zadevi, piši kaj, da se porazumemo, kako nam je ravnati i se boriti proti vsestranskim navalom grozečim našemu stanu. Skalovič.

Dopisi.

Iz Rihenhurga 25. maja. — Preteklo nedeljo je bil za nas poseben dan. Dobili smo novega fajmoštra, v. č. g. Andreja Brezovšček-a in ta dan je bil slovesno vpeljan in predstavljen Rihenberški fari. Že par dni pred je veselo pritrkovanje zvonov oznanovalo posebno slovesnost. Dan vpeljanja so vihrale iz visokega stolpa štiri zastave, slovenska, dve deželni, pa avstrijska. Na farovžu je stala avstrijska zastava. Lep prizor je ponudil na nasprotnem hribu vzdigajoči se gorenji grad grofa Lanthieri-a. Iz starodavnega stolpa in iz vseh oken drugega nadstropja majala so dolga mnogobrojna bandera. — Šešlo se je 22 duhovnov, med njimi 5 fajmoštrov, ljudstva pa toliko, da ga je v sicer prostorno, pa za Rihenberško faro posebno o shodih vender pretesno cerkev komaj polovica priti zamoglo; bil je tudi somenj kakor navadno vsako kvaterno nedeljo. — Pričujoč je bil dvorni svesovalec baron Rechbach, kot namestnik Nj. Veličanstva; grof Lanthieri Karol je tudi došel iz oddaljenega Vipavskega trga.

Vpeljal je novega fajmoštra v. č. g. monsign. Janez Budal, korar in dekan stolnega kapiteljna. Po tem ko je mons. Budal izpred altarja fari predstavil novega fajmoštra, stopi na leco ter govori z njemu lastnodomačo pa prepričalno besedo I. o veliki potrebi, da mir in edinost vladata med dušnim pastirjem in med njegovimi ovčicami, II. kako se lepa zastopnost ohrani in pospešuje.

Govor je bil sedanjemu času prav primeren. — Slovesnost je povzdigovalo lepo ubrano petje pod vodstvom vrlega učitelja Poniza (peli so slov. mašo) in skor nepretrgano pokanje možnarjev. — Pri obedu, — h kateremu so bili povabljeni župan z vsem starašinstvom, ključarji farne cerkve in štirih podružnic, peveci in drugi — so se glasile razne napitnice. Prvo je napil A. Robič, župan, — mož veljaven in znajden kakor redko kedo njegovega stanu, novemu fajmoštru, s ponosom spominjaje, da Rihenberška fara ni nikdar zdražeb imela z dušnimi pastirji ker spoštuje svoje duhovne. Potem napije novi fajmoštr Nj. Veličanstvu in Nj. namestniku baron Rechbach-u, Sv. Očetu in knezonadškofu; baron Rechbach še posebej Nj. prevsvizenosti Goriškemu nadškofu, itd. — Prav židane volje je bilo vse, h kojemu je veliko pripomagala uljudnost dvorn. svetov. bar. Rechbach-a.

Iz sv. Križa pri Ajdovščini, 1. junija. (Prof. Fr. Kuraltovo razlaganje ovino-reji in uspeh.)

Kar je bilo s zadnji številki vašega lista napovedano, se je tudi v nedeljo godilo. Prišel je k nam veleučeni g. profesor F. Kuralt, posebna hvala gre tedaj slavnemu vodstvu kmetijske šole, da je blagovolilo vstreti naši želji.

Zadovoljnost občanarjev bila je splošna, posebno pa se je to videlo, ko je že zbrane g. K. prelepo in prijazno pozdravi ter se izrazi da je to nalogo prevzel iz ljubezni do napredka in zboljšanja revnega položaja kmečkega stanú in sploh za povzdigo vinskega pridelka. Videlo se je pa tudi gospodu, da je v resnici vnet za stvar.

Poslušalcev se je vse trlo; velika šolka dvorana bila je vkljub neugodnemu vremenu natlačena, kar dovolj dokazuje ukaželjnost križkih kmetovalcev o nar. važnišem vinskem pridelku. Predavanje se je vršilo o vinoreji.

Gospod K. je z drobnogledom pokazal večsortna neki pokvarjena vina t. j. glivice v vinu, ktere bolezni in vsled teh popolnoma pokvarjenje vina vzrokujejo. Razjasnil je to bolezen tudi po fotografičnih podobah tacihih glivic, ter jako razumljivo in temeljito dokazal njih življenje in rast.

Navedel je zraven tudi razna sredstva tem v okom priti; opomnil je pri tem poslušalce na napako, da vino predolgo na drožih drže, ter grajal nekak znan predsodek, da drože so matica vina, ker s tem se one glivice narbolj množé in vino spridijo. Govoril je o tej stvari jako natančno okoli tri ure. Analizovala so se potem razna vina, in vdobilo se je, da imajo okoli 90 alk., kar obilno upanja daje, la se tukajšnja vina bodo dala zdatno zboljšati.

Popoldan pa je gospod K. obširno podučeval o kletih, čiščenji sodov, posebno pa je pri tem povdarjal potrebo žvepljanja trt in mandanja.

To je posebno kmete zanimalo. Govoril je dobri dve uri. Konečno pa je gospod še s tehtnimi razlogi dokazal, da stanovitnega napredka v tem obziru ni pričakovati, ako posestniki in gospodarji kakega društva ne osnujejo ter z družnimi močmi začeto delo podpirajo. V takem društvu bi se udje skupno podučevali, v tesno zvezo prišli s kmetijskim društvom, od tam bi pa poduk in pomoč prejemali. Vrli mož je bili so za to hitro vneti, in upisalo se jih je v prvem hipu v kmetijsko družbo 21 posestnikov med njimi taki, kateri zarad premoženja, omike in družih lastnosti slové. Upamo in se nadejamo, če prej ne, vsaj o trgatvi bode drugo praktično nadaljevanje v tem obziru, kar se nam je tudi obljubilo.

Polagamo našim vinorejcem na srce, naj v obilnem številu v družbo pristopajo, ker le potem se bode vspešno zamoglo napredovati v preiménitnem dohodku in le tako nam bo mogoče v kratkem morda osnovati vinorejsko društvo. Priporočujemo tukaj tudi drugim kmetovalcem naše okolice in občinam, naj si hitro tacihi predovanj omislijo, ako želijo zdatno napredovati.

Pri nas, mislimo, se je s tem prvim podukom položil temelj k zboljšanju vina, zdravlju trte in k pospeševanju blagostanja.

Bog daj, da bi se iz višin v sredi doline vzdigujoče se občine, kmalo raznesel dobrodejni sad pravega napredovanja v tem, kar edino skoro živi Ipavskega kmeta. Uspeh ta, da je na

gospod Kuraltovo priporočilo toliko veljavnih mož pristopilo h kmetijski družbi, ki bodo zdaj ravno toliko iztisov „gospodarskega lista“ prejemali, potem navdušenje za vinorejsko društvo in želja, da bi gospod Kuralt še o trgatvi k nam prišel — je ob enem najlepše spričevalo zmožnosti g. profesorja pa tudi priporočilo, da ga povsod tako ukaželjno sprejmejo, kakor so ga naši možje brez izjeme sprejeli. Hvala toraj gospodu Kuraltu, slava vrlim ukaželjnim možem!

Ogled.

Avstrija. Komaj je ena ministerska kriza pri kraju, že se o drugi govori. Zdaj naj bi odstopil posebno na Českem dobro znani Koller, državni vojni minister. Pa Dunajčanje niso imeli časa zadnje dni misliti na ministerske krize, vsa njihova pozornost je bila obrnjena na novo strugo reke Donave. Cesar je 14. maja 1870 prvo lopato zasadil in velikansko delo je v petih letih končano in kakor je minister Lasser rekel, Dunaj je obvarovan pred povodnji. Cesar, kterege so spremljevali nadvojvodi, veliko drugih imenitnih oseb in nezmerena množica ljudstva, se je zahvalil za imenitno delo in na parobrodu „Ariadne“ prvi se peljal po novi strugi.

V Hermanstadtu so imeli Rumuni 23. maja velik shod. Okoli 200 najodličnejših oseb je bilo pričujočih. Namen zborovanja je bil pogovor, ali se Rumuni novih volitev na Sedmogradskem za peštanski državni zbor udeležijo ali ne. Madjari, kakor pri nas nemška in nemškutarska večina v dunajskem drž. zboru, vse druge narodnosti prezirajo. Rumuni so skoraj enoglasno sklenili da so za absolutno pasivno politiko, to je, da se volitve sicer udeležijo, da pa njihovi poslanci ne gredo v peštanski zbor, ampak da skupno postopajo z drugimi narodi, katerim je enaka osoda.

Volitve na Ogrskem pa so se že začele. Sam minister Tisza je šel v svoj volilni okraj in je tako rekoč volitve oficielno začel. Vse je radovedno, kak izid bodo imele, in ali bo konservativna stranka kaj pridobila, ali celo zmagala.

Na Kranjskem je postal dosedanji voditelj vlade Widmann načelnik, in deželni glavar Kaltenegger dvorni svetovalec. Če je to stopinja na bolje, smo pač še daleč do sprave, sreče in miru v Avstriji.

Zunanje države. Srbski knez potuje po svoji deželi, povsod ga z navdušenjem sprejemajo. — Na Španjskem Karlisti vedno napredujejo, te dni se je o večih zmagah poročalo. — Kralj in kraljica Švedska sta prišla v Berlin obiskat pruskega kralja in nemškega cesarja. — V Rimu je bil Garibaldijev nasvet zastran zboljšanja struge Tibere po priporočilu ministra v prevdarek vzet.

Narodno gospodarstvo.

Banka Slovenija.

[Izvirno sporočilo.]

Dne 31. maja t. l. bil je občni zbor; dnevn red obsegal je: Društveno sporočilo; sporočilo pregledovalnega odseka; račun za leto 1874; nasveti o spremembi §. 60 in 61 društvenih pra-

vil, da bi namreč zarad čistega letnega dobička le občni zbor proti odločeval; o preuredbi §. 73 društv. pravil; volitev predsednika, upravnih svetovalcev, namestnikov in pregledovalcev.

Za predsednika je bil izvoljen gosp. Miha Starè, grajšak v Mengišu in za upravne svetovalce: gg. Andrej Jeglič, Peter Kozler, Valentin Krisper, France Potočnik, Karol Rudež, dr. J. Poklukar, Peter Graselli, Hugo Turk in Josip Zenari; za namestnike: Primož Ribnikar, Jožef Matevže, Pavel Skale in Dragotin Florian; za pregledovalce: Dragotin Žagar, Luka Robič in Janez Vičič; dva pregledovalna namestnika: Josip Lozar in Ant. Verhunc.

Iz vsega posnemamo, da na dobrem ob- stanku našega domačega zavoda ne moremo več dvomiti, ampak gotovi smo si, da ga ne bodo le delničarji, ampak vsi pravi rodoljubi moralično podpirali. Če pomislimo velikanskega primanj- kljeja, kojega nam je občni zbor v preteklem letu objavil, nam je nemogoče pričakovati velikega dobička v računu leta 1874, ampak zadostuje nam že trohica prigospodarjene istine, koja nam je v dokaz, da pride mo kmalo do boljše nade, ako le posebne nesreče našega zavoda ne zadenejo.

Priobčujemo tu še društveno poročilo pri občnem zboru dne 31. maja t. l. koje se glasi:

V občnem zboru 28. maja 1874 novoiz- voljeni opravični svet je delovanje banke s tež- kimi in neugodnimi razmerami prevzel, tako da je njeni obstanek bil dvomljiv in je njeno delo- vanje zaviral. Moralo se je na sredstva misliti, po katerih bi se neugodnosti odstranile.

Pred vsem se je za potrebno spoznalo, da se morajo razni trgovinski oddelki popolnoma pregledati (revidirati). Nasledek tega je bil, da so se drage podružnice na Dunaji, v Pragi, v Pešti in v Trstu odstranile in nezmožni in ne- zanesljivi uradniki odslovili.

Draga režija (stroški), ki se je le po dol- gem času in z velikimi stroški odstraniti zamo- gla, potem mnogi požari, posebno iz prejšnjega časa, so gotovino banke tako znižali, da je k njenemu obstanku in k povzdigi oslabelega za- upanja bilo treba, da je izvanredni občni zbor delničarjev 17. avgusta pr. l. 150/0 doplačila na delnice sklenil.

To doplačilo se je le za 2337 delnic vpla- čalo in opravični svet je moral prvih 1356 med- časnih listov neveljavnih proglasiti, ker se na nje vkljub več dovoljenih vplačilnih obrokov ni do- plačalo.

Odstranjenje podružnic in razvoji obširne in zavozljane trgovine je zahteval centraliziranje delovanja, ktero je zopet časa in stroškov tirjalo.

Ta je bil trgovinski stan s sklepom leta 1874 kterega leta račun Vam danes spoštljivo predlagamo.

Iz naslednjih števk o velikosti zavarovane istine in od nje spadajočih premij o ognju ka- kor življenju in o likvidiranih in poplačanih ško- dah se bodo gg. delničarji o vspehu cele trgo- vine razločno prepričali.

a. Oddetek ognja, neposredna trgovina.

Število izdelanih polic znaša 8640 z zava- rovalno istino gld. 10.774.263, za ktero se je prejela premija po odbitih

v gotovini	gld. 52.437.04
v zapadlih menjicah	„ 34.356.70
v rezerviranih	„ 100.371.66

Skupaj gl. 187.215.40

b. Oddetek ognja, protizavarovalna trgovina.

Protizavarovanje je dalo gotove premije po

odbityh storni	gld. 10.847.40
v zapadlih menjicah	„ 5.277.31

Skupaj gld. 16.124.71

Plačalo se je raznim (retrocesijskim) proti- zavarovalnim zavodom požarnih škod gl. 27.084.60 ob v neposredni trgovini pa smo imeli 243 škod, ktere so se v posameznih deželah tako le pri- petile:

53 škod na Kranjskem	gl. 18.568.78
13 „ na Dunaji in okolici	„ 3.849.05
113 „ na Českem, Moravskem i Šleziji	„ 22.458.24
19 „ v Trstu, Gorici, Istriji i Dalmaciji	„ 6.566.18
45 „ na Ogrskem	„ 13.003.52

Celi znesek gl. 64.445.77

po odbitem pozavarovanji z gl. 28.176.63

ostaja na lastni račun gl. 36.269.14

Razun tega se je v bilanci za začasne škode po odbityh pozavarovalnih zneskih gl. 13.936.22 vračunilo.

c. Oddetek življenje.

Konec leta 1873 bilo je za vsem veljavnih polic 1103 z gld. 471.300 zavarovalnega in pod- pisanega kapitala.

Od 1. januarja do 31. decembra 1874 se je zavarovalnih ponudb na življenje vložilo in si- cer razne ponudbe po tarifu I-XV 589

z gld. 262.150 zav. istine

asocijac. ponudb. 460 z gl. 135.840 „ „

Skupaj 1049 gl. 397.990 zav. istine

Od teh po tarifih 1—15 se vsled zdrav- niškega spoznanja ni sprejelo 25 komadov z 29.760 zav. ist.

Bilo je toraj po tar. 1—15

izdelanih 564 polic z gld. 232.390 zav. istine asocijacij 460 „ „ 135.840 „ „

Skupaj 1024 polic z gld. 368.230 zav. istine K temu iz leta 1873

1103 polic z gld. 471.300 „

Vsega skupaj 2127 polic z gl. 839.530 zav. istine

Od teh je odpadlo v l. 1874 skoz storni- ranje zavoljo nedoplačila ali vsled smrti

1105 p. z gld. 459.620

Konec leta 1874 bilo je

tedaj veljavnih . . . 1022 p. z gld. 379.910 in sicer po tar. 1—15 517 p. z gld. 213.830 asocijacij 505 p. z gld. 166.090

Omenjeni račun za pretečeni trgovinski čas kaže le mali dobiček gld. 206.63 za ogenj in „ 71.63 za življenje in težko, da bodo gg. delničarji z njim zadovoljni, ker se julikupon t. l. ne bo pla- čati mogel; pa če se prevdarijo okoljščine, po kterih se v celem cesarstvu raztegnjeno, vsled nerazumnosti in slabega gospodarstva zavoženo zavarovalno društvo ne da tako lahko na pravi tir spraviti in zgubljeno zaupanje zopet povzdig- niti in da našej zavarovalni trgovini napredka odreči ne moremo, smejo gg. delničarji pomir- ljivo zagotovilo sprejeti, da na dobrem ob- stanku našega domačega zavoda ne smemo več dvomiti, posebno ker se nadjamo, da ga bodo gg. delni- čarji tudi za naprej z vso svojo moralično močjo podpirali.

Domače stvari.

(Slovesnost v semenišči.) Prevzvišeni nad- škof so blagovolili odobriti po odboru sestavljen program, po katerem se bo slovesno odgrnila oprsna podoba rajnekega dr. Janez Hrasta. Pri-

hodnji četrtek to je. 10. t. m. bo v semeniški kapeli velika črna maša o 9. uri in pol po maši v obedovalnici (refektorji) slovesen latinsk govor, na to se odgrne podoba in h koncu se bo pela nalašč za to zložena kantata.

Odbor je odločil četrtek za to slovesnost zarad tega, da se lahko duhovščina z dežele u- deleži. To naznanilo je ob enem tudi v a b i l o.

Pri tej priliki tudi naznanjamo, da bodo vsi tisti, ki so za spominek kaj darovali, prejeli po prof. Štef. Kociančiču spisan životopis in po gospej Šantelnovi na kamen risano podobo rajn- kega.

(Obravnave pred porotniki) bodo naslednje dni: 8. t. m. zoper Fr. H. zarad posilnega os- krunjenja in zapeljevanja. — 12. t. m. zoper T. B. zarad razžaljenja časti. 16. t. m. zoper A. C. zarad razžaljenja časti. — 18. t. m. zoper S. L. zarad razžaljenja časti.

(Konfiskacija.) Zadnje številko 44. Ison- zo-a je policija konfiscirala

(Odlikovanja.) — „Wiener Zetg.“ je prinesla v svoji 121. številki najviši sklep pre- svetlega cesarja od 27. maja t. l., vsled kterega je Nj. apostoljsko veličanstvo o priliki potovanja v Trst, Gorico, Istrijo in Dalmacijo za skazano udanost Njegovi najviši osebi in celi cesarski rodbini, posebno zasluženim osebam blagovolilo podeliti razna odlikovanja, zmed kterih so pre- jeli:

Čast tajnega svetovalca: Cesarski namestnik v Trstu Feliks baron Pino Frieden- thal.

Red železne krone II. razreda: De- želni glavar v Gorici France grof Coronini- Cronberg.

Komturni križ Franc-Jožefovega reda: Janez grof Attems v Gorici, Karol vi- tez Porenta v Trstu.

Baronstvo: Henrik žl. Ritter-Za- hony, posestnik fabrike.

Red železne krone III. razreda: Deželnega glavarja namestnik v Gorici dr. Aloj- zij Pajer, župan v Gorici dr. Karol Perinello.

Plemeniti stan: Podpredsednik obrt- nijske in kupčijske zbornice v Gorici Andrej Pavletič.

Viteški križ Franc-Jožefovega re- da: Veliki posestnik v Ronkih Anton Dottori, nadškofijski tajnik v Gorici Monsig. Janez Glo- bočnik, vodja gluhonemih v Gorici Monsig. Pavletič, župan v Sežani Karol Pollej, žu- pan v Savodnjah Gavdencij Tosi.

Zlati križ za zasluge s krono: Vod- ja zavoda zapuščenih otrok v Gorici Anton Ku- mar, župan v Ajdovščini Daniel Godina, žu- pan v Kanali France Malnič, zupan v Merni Janez Scalettari, župan v Grado Anton Sca- ramuzza, nadzornik deželne komisije za urav- navo zemljiščinega davka v Gorici Janez Schmi- dinger, veliki posestnik in fabrikant v Gorici Henrik Windspach.

Zlati križ za zasluge: Župan v Cirk- nem Peter Podobnik, hišni posestnik in trgo- vec v Gorici Alojzij Seppenhofer, cestni pod- vzetnik v Tominu Andrej Šorli, učitelj v Go- rici Vincencij Spangher, župan v Gradiški Alojzij Zanutič,

Sreberni križ za zasluge s krono: Župan v Ročinji Janez Brezigar, občinski sve- tovalec v Šebreljah Jožef Klemenčič, župan v

Čepovanu Anton Kafol, župan v Reifenbergu Andrej Robič, župan v Trnovem Anton Winkler.

Razun tu navedenih oseb iz naših krajev prejelo je še veliko drugih oseb v Trstu, Istriji in Dalmaciji razna odlikovanja.

(Kmetijsha družba) je pripoznala v svoji seji 31. maja t. l. od 8 daril po gl. 50 za napravo izglednih grojnišč sledečim gospodarjem: J. Pahorju v Renčah, Iv. Kulotu v Št. Roku pri Gorici, Andreju Kocijanu v Žirjah pri Povirju, J. Goliju v Zatominu, Ant. Cujču v Doljah, Ivanu Kendi v Polubinu in Blažu Božiču na Reki-Ravni.

Častitamo tem gospodarjem ne toliko zavoljo gl. 50, ampak zavoljo dobrih gnojnišč, s katerimi si bodo v malo letih prigospodarili obilniši darilo.

Zavoljo tega priporočam živo drugim sosedom, naj bi si kolikor prej popravili svoja slaba gnojnišča — v lasten dobiček.

(Žalosten konec.) — Ana Magnaz, 30 let stara in Anton Ziana, 51 letin mož prišla sta iz Trsta v Gorico in v gostilnici „pri jelenu“ sta si zavdala se strupom. Magnaz je umrla hitro 2. in so mrtvo prenesli v mrtvašnico, Ziana pa so živega prenesli v bolnišnico, kjer je tudi umrl. Naveličala sta se slabega življenja in storila žalosten konec.

Razne vesti.

— S Komna se nam piše: Že lansko leto so se g. Strekelj-u sviloprejk prav dobro sponesle in tako hitro zapredle, da je že na eden in dvajseti dan svilodni mešček našel, čeravno je bilo vreme silno neugodno in listje slabo. Letos pa pri bolj ugodnem vremenu in boljem listju je že v devetnajstih dneh svilod pokazal in sicer pšeničnega plemena. To je lep dokaz, koliko izda in pripomore umna izreja (po znanstvenih pravilih). Ko je tedaj letos oni gospod o sviloreji podučeval, se je toliko ljudstva sešlo, da je bila šolska soba prenapolnjena in jih je moralo veliko zunaj poslušati. To mi daja upanje, da se bodo tudi poduka v kmetijstvu v obilnejšem številu udeležili, kakor do sedaj.

— Hrvatska opera i dramatično društvo. Odkar je Hrvatska svojo avtonomijo, akoravno ne popolne od Madjarov dobila, razvija živahno svoje zdrave moči na vseh poljih. Drama, vrhunec, zadnji i najviši razvitek poezije pa opera, najviša stopnja glasbene umetnosti, začele ste se tudi pri Hrvatih pridno gojiti. Se vé da so ti začetki v drami in operi še mali, težki a ti začetki bodo temeljni kamni onemu narodnemu domu omike, katerega bode Jugoslovanski narod, osvobojen turskih i madjarskih verig, v prihodnjosti sezidal. Dne 20. t. m. se je čula v Hrvatski prvi krat opera „Ruy Blas“ od F. Marchetti-ja Izvrstni „Viencev“ kritikar hvali sicer izvršitev i predstavljanje te opere, a opero imenuje „melodičen mozaik raznih italijanskih oper.“ „Kaki krat, pravi, se zaslišijo zelo trivijalni glasovi, drugikrat pa zagrmí ves glasbeni bombast s pozorišča in orkestra — ali zastonj, to se ne prime srcá“. Konečno opomenja, da bi se v bodočih sezonah take drobnosti á la „Ruy Blas“ i „Crispino i Kuma“ pustile i druge klasične o-

pere, ki imajo več prave umetnosti, producirale.

29. t. m. se je pela opera „Krišpino i kuma“ s pravim navdušenjem od vseh členov društva. Pri tem večeru je sodeloval tudi g. Nolli iz Ljubljane kot gost i je pel veliko arijo iz tretjega dela „Trovatore“. G. Nolli je kakor sodi „Obzor“ lepo pel in občinstvo ga je prav s frenetičnim aplavzom štiri krat poklicalo, i po tretjem pozivu ga je odlikovalo s štirimi bouqueti cvetja s trobojnimi verpcami.

Umrli v Gorici od 28. maja do 2. junija.

Luka Šuligoj, 53 l. prsno vodenico — Ana Seculin 4 l. angina — Anton Kolavčič 60 let sušica — Anton Blazica 24 l. jetika — Alojzij Boskin 1 m. božjast. — Ana Mognaz 30 l. Anton Ziana 51 l. oba vsled zavžitega strupa.

Borsni kurzi na Dunaji 4. junija.

Enotni drž dolg v papirju	70	20
„ „ „ v srebru	74	45
Drž posojilo leta 1860	112	50
Akcije narodne banke	959	—
Kreditne akcije	231	50
London	111	55
Napoleon d'oro	8	89
Cekini	5	26
Adžijo srebra	102	10

MOLITVE
za sveto leto 1875 s kratkim podukom
je naslov knjižici, ki je prišla v Mailingovi tiskarnici na svetlo in velja:

1 iztis	4 solde
10 iztisov	30 soldov
50 „	1 gl. 25 „
100 „	2 „ — „

Četrty natis.

Oznanilo.

Ravno ste natisnjeni dve lični knjižici, in se udobivate pri meni po pristavljeni ceni:

Jubilaem, historica dissertatiuncula. Scripsit St. Kociančič, str. 28. Velja 15. soldov.

De bibliothecis praeprimis parochialibus rite ordinandis, dirigendis et conservandis brevis instructio, Scripsit St. Kociančič, str. 42. Velja 20. soldov.

Opazka. Da sem ju posebej natisniti iz našega „Folium periodicum“, pa samo po sto natisov; torej naj hiti, kdor želi udobiti, predno ju razprodam.

Štefan Kociančič.

OZNANILO

prečastiti duhovščini.

V Karol Mailing-ovi tiskarnici prodajajo se vsakovrstni obrazci za *krstne, ženitne in mrtvaške* liste, pole za *krstne, ženitne in mrtvaške* bukve, obrazci za *cerkvene račune* tudi *slovenske* in vse kar spada v področje cerkvenih uradnij po prav nizki ceni.

Vse je tiskano z novimi črkami na lepem papirju.

Poštna naročila se nemudoma izvršujejo.

SPRIČEVALO

Znanstveno mnenje

gledé lekarničarja gospoda

VILJELM-OVEGA

protiartritičnega, protirevmatičnega

ČAJA

za čiščenje krvi.

Kdor ima zapopadek od nezmernege sleparstva, ki se z universalnimi sredstvi v največjem času šopiri, lahko si bo razlagal nezapornost zdravnikov proti takim sredstvom, ter gotovo ne bo smatral to kot pedantično zopnost zoper novosti, ako zdravnik sme hlajje se obrne od lakih skrivnostnih pomočkov. Vendar pa tudi to pravilo ni brez izjeme. In ta izjema nahuja svoje opravičenje in pripoznanje v tistih slučajih, kjer po dejanjih konstatirana skušnja in na njo opirajoče se ljudsko občno pripoznanje zdravniškemu preiskovanju že potkaže in je tudi že sodbo izreklo, kar velja ravno o Viljem-ovem čaju za čiščenje krvi. Splošna sodba je namreč naj bolj zanesljivo poročstvo za vrednost kake reči in se je naj lepše oponesla pri Viljem-ovem čaju za čiščenje krvi pri raznoterih revmatičnih bolečinah, pri protinu, podagri, ker ta čaj tudi pri naj bolj zastarelih in ukoreninjenih revmatičnih boleznih in gihtičnih napadih vzroči, da koža zopet delati in popolnoma izhlaplja zamore. Posebno pri vsih revmatičnih in protinskih boleznih trupla, ktere spremlja mrzlica in vnetje v členih, otekline itd., pri podagri, bolečinah v križu, v bedrih, kadar po udih trga, pri negibčnosti udov, pri krču v mečali še celo pri zastaranem telesnem zaprtju in hemoroidalnih boleznih se je imenovan čaj vselej kot najboljši pripomoček skazal.

Ta čaj se zamore toraj proti imenovanim boleznim naj gorkejšje priporočati.

V BEROLINU meseca januarja 1874.

D. Jan. Muller

(L. S.) medicinalni svetovalec.

Svari se pred ponarejanjem in sleparstvom!

Pri kupovanju naj p. n. občinst vonatanko pazi na mojo postavno zavarovalno marko in firmo, kar je na vsakem zavitku na zunanji strani razvidno, da se s ponarejanjem ne daja zaslepiti.

Pravi Viljem-ov protiartritičen, protirevmatičen čaj za čiščenje krvi dobiva se le iz prve mednarodne tovarne protiartritičnega, protirevmatičnega čaja za čiščenje krvi v Neunkirchen-u pri Dunaju, ali v mojih po časopisih naznanjenih zalogah.

En zavitek v 8 oddelkov razdeljem, po zdravniškem naukazu pripravljen, z navodom, kako se rabi v raznih jezikih, velja 1 gld., kolek in pošiljatev 10 sold.

Da ima p. n. občinstvo večjo priložnost pravi Viljem-ov protiartritični in protirevmatični čaj za čiščenje krvi kupovati, naznani se, da se dobiva v Gorici v lekarnici A. Franzoni-ta, v Trstu pri Serravallo-u.